Dosar nr. 2-982/2024
PIGD: 2-24099971-09-2-06092024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

25 februarie 2025 or. Fălești
Judecătoria Bălți (sediul Fălești)
în persoana judecătorului Lilia Trocin
grefieri Angela Cozonac și Mariana Lungu
cu participarea:
reprezentantului reclamantei, avocatul Igor Matachi și a pârâtului
în lipsa reclamantei care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa

examinând, în ședință publică, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Țurcan Maria împotriva lui Țurcan Viorel privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor comun stabilită prin hotărârea Judecătoria Bălți (sediul Fălești) nr. 2-30/2015 din 01.04.2015,-

c o n s t a t ă:

I. Argumentele participanţilor la proces:

1. La data de 06 septembrie 2024, Țurcan Maria a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcan Viorel privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor comun stabilită prin hotărârea Judecătoria Bălți (sediul Fălești) nr. 2-30/2015 din 01.04.2015.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta, invocă că, în perioada anilor 2005 – 2015, a fost căsătorită cu pârâtul Țurcan Viorel. Din căsătorie s-au născut doi copii: Țurcan Vlad și Țurcan *****. În calitate de tată în certificatele de naștere ale copiilor a fost indicat Țurcan Viorel.

Prin hotărârea Judecătoriei Fălești din 01 aprilie 2015, dosar nr. 2-30/2015, s-a dispus încasarea de la Țurcan Viorel, în beneficiul său, pensie de întreţinere a copiilor comuni minori, în sumă bănească fixă în mărime de 1200 lei, care urmează a fi plătită lunar începând cu 29 iulie 2014.

Din motiv că, pârâtul nu achita pensia de întreținere benevol, a solicitat să îi fie eliberat titlul executoriu, pe care l-a prezentat spre executare silită executorului judecătoresc de la domiciliul debitorului. La moment pensia de întreținere este achitată neregulat, iar debitorul înregistrează restanță.

Fiul Vlad a împlinit deja vârsta majoratului. Fiul ***** este elev în clasa a VI-a la Liceul Teoretic Alexandr Pușkin din or. *****. Fiul ***** dispune de grad accentuat de dizabilitate din copilărie, prin suferințe oculare. Periodic efectuează diferite controale medicale pentru care suportă cheltuieli.

La moment de creșterea copilului se ocupă de una singură. Pensia de întreținere stabilită anterior este sub minimul de existență pentru copii prezentată la moment de către BNS și nu acoperă cheltuielile de întreținere ale copilului. Mai mult ca atât și prețurile de consum pentru produse și servicii s-au majorat. Pârâtul nu contribuie benevol și suplimentar la întreținerea copilului.

Deoarece la moment nu se cunosc veniturile pârâtului, consideră că pensia de întreținere urmează a fi calculată în sumă fixă achitată lunar.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică a Republicii Moldova minimul de existență pentru un copil cu vârsta de la 7 la 17 pentru anul 2024 pe țară a constituit suma de 3165,10 lei lunar.

Pornind de la premisa că părintele poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului şi faptul că minimul de existenţă, dar şi cheltuielile de întreţinere a unui copil real sunt mai mari, menţinerea cuantumului stabilit anterior consider că este nejustificat și contrar intereselor copiilor.

Păstrarea cuantumului menţionat, în condiţiile în care copilului urmează a-i fi asigurate nu numai întreţinerea, dar şi crearea condiţiilor pentru dezvoltarea multidisciplinară, ceea ce măreşte sarcina părintelui în grija căruia se află copilul minor, este o situaţie inechitabilă. Or potrivit art. 27 alin. 2) din Convenţia pentru apărarea drepturilor copiilor, care prevede că părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

Datele Biroului Naţional de Statistică privind minimul de existenţă a copilului minor, nu constituie o normă legală imperativă de la care nu se permite derogare ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanţă importanță de raportare, ca cuantum/nivel minim de la care se porneşte în stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere.

De asemenea, Biroul Național de Statistică a publicat informația privind evoluția prețurilor de consum în Republica Moldova, potrivit căruia inflaţia la produse și servicii este în continuă creștere.

Prin urmare, la moment necesitățile materiale pentru a întreține un copil este mult mai mare comparativ cu datele Biroului Național de Statistică sus menționate, ținînd cont de evoluția în creștere a prețurilor de consum și de faptul că minimul de existență prezentat este doar pentru anul 2023.

Astfel pentru asigurarea unui nivel de trai suficient copilului minor consideră că de la pârât urmează a fi încasată lunar suma de 2000 lei, pensie de întreținere ce ar acoperi necesităţile minime lunare de întreținere ale copilului.

3. În drept, cererea a fost întemeiată pe prevederile art. 5, 33[1], 85, 94-96, 166, 167, 254 alin. (5) din Codul de Procedură Civilă a Republicii Moldova, art. 58 alin (1), 74, 76, 110 din Codul Familiei al Republicii Moldova, prevederile art. 48 alin. (2) lit. d) din Constituția Republicii Moldova și prevederile art. 18 alin. (1) din Legea Nr. 338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului.

4. Reclamanta Țurcan Maria în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă prin cererea de chemare în judecată, pct. 5 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa (f. d. 1).

5. Reprezentantul reclamantei, avocatul Igor Matachi în baza mandatului avocațial cu seria MA nr. 1803363 din 04.09.2024, în ședința de judecată a pledat pentru admiterea integrală a cererii de chemare în judecată, pe motivele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată.

6. Pârâtul Țurcan Viorel, în ședința de judecată, a solicitat respingerea cererii pe motiv că, încă la momentul desfacerii căsătoriei a avut o înțelegere cu Țurcan Maria că ea va rămâne în casă pe care au procurat-o în timpul căsătoriei, precum și că o ajută la efectuarea reparației. Astfel, reclamanta a procurat materialele de construcție, iar el a efectuat toate lucrările prin gospodărie. A efectuat lucrări în perioada anilor 2017 – 2022 în valoare de vreo 100 000 lei. Din acest motiv, că s-a oferit să-i execute lucrări de reparație gratuit, în contul achitării pensiei pentru întreținerea copiilor, au convenit că reclamanta nu va solicita încasarea pensiei de întreținere.

Oricum el ajută și așa copiii, li-a procurat tabletă în valoare de 8000 lei și telefon mobil în valoare de 3000 lei. La moment este în imposibilitate de a achita pensia de întreținere a copiilor, căci se află în relație de concubinaj cu o doamnă ce are la întreținerea sa patru copii și o ajută și pe ea. Nu cunoaște despre hotărârea privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, iar dacă ar fi să achite este de acord să achite lunar doar suma de 1000-1200 lei, nu mai mult.

II. Aprecierea instanței:

7. Ascultând explicațiile participanților la proces, cercetând înscrisurile anexate la materialele cauzei, instanţa de judecată consideră cererea de chemare în judecată este întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

8. Conform art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime*.

9. Potrivit art. 6 alin. (1) Codul familiei, *persoanele fizice îşi realizează de sine stătător drepturile ce le aparţin şi iau naştere din relaţiile familiale, dacă prezentul cod nu prevede altfel.*

(2) Realizarea drepturilor şi îndeplinirea obligaţiilor familiale nu trebuie să lezeze drepturile, obligaţiile, libertăţile şi interesele legitime ale altor membri ai familiei şi ale altor personae.

10. Conform art. 3 alin.(1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova la 25 februarie 1993, *în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala*.

11. Principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea lui – o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

12. În conformitate cu art. 51 alin.(1)-(3) Codul familiei, *se consideră copil persoana care nu a atins vârsta de 18 ani (majoratul). Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor cînd aceasta contravine intereselor copilului*.

Copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gîndirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei.

13. Conform art. 60 Codul familiei, *părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat.*

14. Potrivit art. 48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova *„părinții sunt obligați să asigure creșterea, educația și instruirea copiilor”.*

15. Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei *„părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat”.*

16. Potrivit art. 60 alin. (2) din Codul familiei *„părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane”.*

17. Conform art. 74 din Codul familiei *„(1) Părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. (2) Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi*

copilul major inapt de muncă. (3) Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale".

18. Potrivit art. 76 al. 1) Codul familiei, *în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.*

(2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

19.Conform art. 79 al. 1) Codul familiei, *în caz de litigii şi de circumstanţe excepţionale (boală gravă, mutilare a copilului minor sau a celui major inapt de muncă, necesitatea achitării cheltuielilor privind îngrijirea acestora etc.), în lipsa contractului între părţi, instanţa judecătorească poate obliga pe fiecare dintre părinţi să participe la cheltuielile suplimentare generate de aceste circumstanţe.*

(2) Modalitatea participării părinţilor la cheltuielile suplimentare, precum şi cuantumul acestor cheltuieli sînt stabilite de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor şi copiilor şi de alte circumstanţe importante. Cuantumul cheltuielilor suplimentare se stabileşte într-o sumă bănească fixă, ce va fi achitată lunar.

(3) Instanţa judecătorească poate obliga părinţii să participe la cheltuielile suplimentare deja făcute, precum şi la viitoarele cheltuieli suplimentare.

20. Conform art. 110 Codul familiei, *în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luînd în considerare şi alte circumstanţe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau să-l scutească pe debitorul întreţinerii de plata acesteia*.

21. Potrivit explicațiilor ce se regăsesc în alin. 4 al Hotărârii Plenului Curţi Supreme de Justiţie "Privind practica judiciară de soluţionare de către instanţele judecătoreşti a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei", nr. 4 din 15 aprilie 2013, *starea materială reprezintă situaţia socio-economică a persoanei (părintelui), determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei.*

22. Totodată, sintagma *"alte circumstanţe importante",* extinde sfera de aplicare a articolului 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă care se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanţei de judecată, din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condiţiile reliefate supra *(ex.: chestiuni de ordin medical).*

23. La acest compartiment, instanța subliniază că reieșind din normele citate, sarcina aprecierii cuantumului pensiei de întreține aparține în exclusivitate instanței competente să o examineze.

24. Grație legislației în vigoare, se desprinde principiul unanim recunoscut că obligația de a contribui la întreținerea, dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială *a copilului îi revine ambilor părinți, respectiv nu poate pusă doar în sarcina unuia dintre părinți.*

25. Totodată, se reține și faptul că instanţele de judecată urmează a ţine cont de interesul superior al copilului, consacrat la art. 9 din Convenţia cu privire la drepturile copilului, la care Republica Moldova este parte, de menţinerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinţi care nu se află în relaţie de căsătorie, precum şi de proporţionalitatea cuantumului pensiei de întreţinere pentru fiecare copil în parte.

26. Articolul 18 alin.(1) al Convenţiei internaţionale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că *statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului*.

27. Situaţie de acest fel este reglementată şi în art.27 alin.(2) din Convenţie, care prevede că părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

28. La caz este necesar de menționat că, normele de drept naţional şi internaţional stabilesc că răspunderea pentru creşterea copiilor şi asigurarea dezvoltării lor le revine ambilor părinţi, care indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copilului îi este recunoscut dreptul la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

29. De asemenea se menționează că, un copil nu are nevoie doar de îmbrăcăminte, încălţăminte şi alimente, ci are nevoie şi de condiţii decente şi optime de locuit, ce presupune o locuinţă adecvată creşterii unui minor, curată, mobilată şi utilată, are nevoie de o bună pregătire educaţională, de cărţi potrivite vârstei sale şi, cel mai important, are nevoie de afecţiune şi atenţie permanentă, de cineva care să se ocupe de educaţia şi îngrijirea sa permanentă şi constantă. Or, este mai mult decât evident că toate aceste „îndatoriri” enumerate mai sus rămân în sarcina părintelui la care a fost stabilit domiciliul minorului. Așadar, cuantumul pensiei de întreținere urmează a fi unul rezonabil pentru întreţinerea copilului minor, capabil să asigure condiţiile de viață necesare dezvoltării normale a copilului minor.

30. Prin probatoriul cercetat în ședință de judecată, s-a stabilit cu certitudine că părțile în cauză au doi copii minori comuni, fiul Țurcan *****născut la *****, IDNP *****și fiul Țurcan ***** născut la *****, IDNP*****, care după separarea părților se află până în prezent în grija reclamantei Țurcan Maria (f. d. 8, 10).

31. Astfel, conform certificatelor de naștere eliberate pe numele Țurcan Vlad și Țurcan ***** la rubrica părinți, sunt indicați: tata Țurcan Viorel și mama Țurcan Maria.

32. Prin hotărârea Judecătoriei Fălești din 01 aprilie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de Țurcan Maria împotriva lui Țurcan Viorel a fost admisă și s-a dispus încasarea de la Țurcan Viorel în beneficiul reclamantei Țurcan Maria, pensia de întreținere a copiilor minori, Țurcan *****născut la *****, IDNP *****și Țurcan ***** născut la *****, IDNP*****, în mărime de 1 200 lei, lunar, până la atingerea majoratului copiilor sau schimbarea situației (f. d. 8).

Adică, în temeiul acestei hotărâri s-a încasat de la pârât în beneficiul reclamantei 1200 lei pentru copii. Actualmente copilul Țurcan Vlad a împlinit vârsta majoratului și solicită reclamanta majorarea cuantumului pensiei de întreținere doar pentru copilul Țurcan ***** motivând că, pe lângă întreținerea acestuia, mai suportă și cheltuieli suplimentare în legătură cu problemele de sănătate pe care le are copilul, fiind încadrat în grad de dizabilitate.

33. Pe motiv că, odată cu creșterea copiilor, cresc și cheltuielile, iar minimul de existență, fiind legat de nivelul prețurilor, ce sunt în permanentă creștere, reclamanta solicită majorarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor Țurcan ***** care este încadrat în grad accentuat de dizabilitate din copilărie și periodic necesită diverse investigații medicale costisitoare. Pensia de întreținere, stabilită prin hotărârea Judecătoriei Fălești din 01 aprilie 2015, nu acoperă jumătate din cheltuielile minim necesare pentru întreținerea unui copil.

34. În opinia instanței, cererea este întemeiată, acționând în interesul superior al copiilor, pe de o parte și, pe de altă parte, în ședință s-a constatat că pârâtul este apt de muncă, nu are alte persoane la întreținere sau alte obligații pecuniare. În coraport cu situația din țară, prețurile la produsele alimentare, de igienă, fiind în continuă creștere de la un an la altul, este în creștere și coșul minim de consum. Informația prezentată de Biroul Național de Statistică reflectă minimul de existență pentru perioada semestrului I a anului 2024, deci este relevantă cazului care se examinează.

35. La acest compartiment, instanța subliniază că, reieșind din normele citate supra, sarcina aprecierii și stabilirii cuantumului pensiei de întreținere aparținând în exclusivitate instanței competente să examineze cererea.

36. Grație legislației în vigoare, se desprinde principiul unanim recunoscut că obligația de a contribui la întreținerea, dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului îi revine ambilor părinți, respectiv nu poate fi pusă doar în sarcina unuia dintre părinți.

37. Instanța menționează că un copil nu are nevoie doar de îmbrăcăminte, încălțăminte, alimente, ci are nevoie și de condiții decente și optime de locuit, ce presupune o locuință adecvată creșterii unui minor, mobilată, utilată, are nevoie de o bună pregătire educațională, de cărți potrivite vârstei și, cel mai important, are nevoie de afecțiune și atenție permanentă, de cineva care să se ocupe de educația și îngrijirea sa permanentă și constantă. Or, este mai mult decât evident că toate aceste îndatoriri enumerate mai sus rămân în sarcina părintelui la care a fost stabilit domiciliul minorilor. Așadar, cuantumul pensiei de întreținere urmează a fi unul rezonabil pentru întreținerea copiilor minori, capabil să asigure condițiile de viață necesare dezvoltării normale a copiilor minori.

38. Instanța reține că la momentul depunerii cererii privind modificarea pensiei de întreținere, copilul minor Țurcan ***** are vârsta de 13 ani și este încadrat în grad de dizabilitate accentuat din copilărie cu afecțiuni oculare, fapt confirmat prin certificatul de încadrare în grad de dizabilitate cu nr. CI2324160 din 14.06.2023 (f. d. 11).

La acest compartiment, instanța reține că potrivit extrasului de pe pagina web a Biroului Național de Statistică minimul de existență al copilului cu vârsta de 7-17 ani, pentru semestrul I al anului 2024 pentru orașe mici constituie suma de 3 222, 9 lei.

39. Mai mult, instanța notează că potrivit art. 2 al Legii nr. 152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existenţă, *minimul de existenţă este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale şi a serviciilor pentru satisfacerea necesităţilor principale, menţinerea sănătăţii şi pentru susţinerea viabilităţii omului*. Iar, conform art. 3 al aceleiaşi Legi, *mărimea minimului de existenţă include: mărimea valorică a coşului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale şi pentru achitarea serviciilor prestate populaţiei şi mărimea primelor şi a contribuţiilor obligatorii. Mărimea minimului de existenţă pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună.*

40. Reieșind din cele menționate, având în susținere prevederile articolului 27 ale Convenţiei internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, care indică că părinţilor le revine, în primul rând, responsabilitatea de a asigura în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare copilului, instanţa consideră că pensia de întreținere stabilită prin hotărârea Judecătoriei Fălești, din 01 aprilie 2015, la momentul depunerii prezentei acțiuni în justiție nu reprezintă o sumă rezonabilă și urmează a fi majorată, în contextul circumstanțelor reținute în speță și la situația prețurilor de consum din Republica Moldova.

41. La soluționarea litigiului dedus judecății, instanța se va axa și pe principiul consacrat în art. 18 din Convenţia internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, potrivit căruia ambii părinţi au responsabilităţi comune pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Părinţii sau, după caz, reprezentanţii săi legali sunt principalii responsabili de creşterea şi dezvoltarea copilului. Aceştia trebuie să acţioneze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

42. Instanța subliniază că la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere se va lua în considerare nevoile vitale a copilului minor, precum și capacitatea persoanei care trebuie să plătească pensia de întreținere, criterii care sunt apreciate în raport cu situația particulară a acestora.

43. Referitor la argumentele pârâtului precum că a avut o înțelegere cu reclamanta cu referire la faptul că în contul achitării pensiei de întreținere a copiilor va presta servicii de reparație, nu poate fi reținută, or această abordare, în primul rând, este deja expirată, căci s-a realizat deja pe o perioadă îndelungată de timp, până în 2022. În al doilea rând, această abordare nu are suport legal, or este un drept al reclamantei de a depune o astfel de cerere și de a solicita majorarea cuantumului pensiei de întreținere conform art. 110 Codul familiei și încasarea cheltuielilor suplimentare pentru copil în caz de boală, conform art. 79 Codul familiei.

Astfel, ținând cont de cele menționate supra, de faptul că prin hotărârea Judecătoriei Fălești din 01.04.2015 s-a încasat pensie de întreținere a doi copii suma de 1200 lei, care raportat la cheltuielile necesare întreținerii unui copil la ziua de azi, adică la 9 ani distanță, sunt mult mai ridicate și nu acoperă nici o treime din minimul de existență, care pentru perioada precedentă, semestru I anul 2023, este de 3 165, 10 lei media anuală pentru cu copil de vârsta 7-17 ani (f. d. 13), plus ținând cont de faptul că copilul ***** suferă de boală din copilărie, fiind încadrat în grad de dizabilitate accentuat (f. d. 11), în opinia instanței, suma de 2000 lei este justificată a fi încasată de pârât în beneficiul reclamantei pentru întreținerea copilului *****.

Faptul că pârâtul ar avea o altă familie și concubina are în grija sa 4 copii pe care îi ajută, nu-i temei de reținere la cuantificarea pensiei în speță. Or, decizia de a ajuta copiii concubinei este o decizie asumată a pârâtului, nefiind obligat, de drept, s-o facă, or nu este tatăl acelor copii. Nici înțelegerea avută anterior între părți cu referire la renunț la încasarea pensiei de întreținere a copiilor pentru prestarea unor servicii de reparație, nu poate fi reținută, vezi pct. 43.

Astfel, se va admite cererea și se va majora cuantumul pensiei de întreținere a copilului, stabilind un cuantum lunar pentru întreținerea lui Țurcan ***** în valoare de 2000 lei.

44. Reiterând prevederile art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului.

45. Prin urmare în vederea respectării interesului suprem al copilului, cât și asigurării unei întrețineri corespunzătoare și adecvate, individualizate a copilului, reieșind din necesitățile specifice ale acestuia, consideră proporțională și echitabilă admiterea pretenției privind modificare a cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor Țurcan ***** născut la ***** stabilită în mărime de 1200 lei lunar, prin hotărârea Judecătoriei Fălești din 01.04.2015, și se va încasa de la pârât în beneficiul reclamantei pensia de întreținere a copilului minor Țurcan ***** născut la ***** în mărime de 2000 lei, lunar, începând cu data depunerii cererii și până la atingerea majoratului copilului minor.

46. Potrivit art. 13 alin. (4) Cod de executare al RM, în cazul modificării hotărârii, instanţa eliberează un nou titlu executoriu în corespundere cu dispozitivul modificat. Titlul executoriu emis în temeiul unei hotărâri casate sau modificate se restituie instanţei emitente spre anulare.

48. În această ordine de idei, instanța menționează că titlu executoriu nr. 2-30/2015 din 01.04.2015 emis de Judecătoria Fălești la 01.04.2015 cu privire la încasarea de la Țurcan Viorel în beneficiul lui Țurcan Maria pensia de întreţinere a copiilor minori –Țurcan *****născut la ***** și Țurcan ***** născut la *****, în mărime de 1 200 lei, plătită lunar, devine caduc din data de 06.09.2024, iar drepturile și obligațiile părților rezultate din acesta, pentru perioada de până la data de 06.09.2024, rămân în vigoare.

49. Conform art. 98 al.(1) Cod de procedură civilă, *cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată*.

50. Conform pct. 1.1.2 anexa nr. 2 a Legii taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, reclamanţii sunt scutiți de plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată privind încasarea pensiei de întreţinere.

51. În conformitate cu 98 alin.(1) Cod de procedură civilă „*cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată*".

52. Conform art.87 alin.(1) lit. f) Cod de procedură civilă, *valoarea acţiunii se determină din suma cu care se majorează ori se reduc sumele de plată, dar nu mai mult decît pe un an – în acţiunile de majorare sau de reducere a sumelor de plată.*

În temeiul celor relatate, precum și în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2), art. 236, art. 238-241 Cod de procedură civilă,

h o t ă r ă ș t e :

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Țurcan Maria împotriva lui Țurcan Viorel privind modificarea cuantumului pensiei de întreţinere a copilului minor comun stabilită prin hotărârea Judecătoria Bălți (sediul Fălești) nr. 2-30/2015 din 01.04.2015.

Se majorează cuantumul pensiei de întreţinere stabilită prin hotărârea Judecătoria Bălți (sediul Fălești) nr. 2-30/2015 din 01.04.2015 şi se încasează de la Țurcan Viorel, născut la ***** IDNP *****, domiciliat în satul ***** raionul Fălești în beneficiul lui Țurcan Maria, născută la *****, IDNP *****domiciliată în or. Fălești, str. *****, pensia de întreținere a copilului minor – fiul Țurcan ***** născut la *****, IDNP*****, în sumă bănească fixă în mărime de 2 000 (două mii) lei, lunar, începând cu data de 06.09.2024 până la atingerea majoratului copilului.

Titlul executoriu eliberat de Judecătoria Bălți (sediul Fălești) în temeiul hotărârii nr. 2-30/2015 din 01.04.2015 cu privire la încasarea de la Țurcan Viorel în beneficiul lui Țurcan Maria pensia de întreţinere a copiilor minori –Țurcan *****născut la ***** și Țurcan ***** născut la *****, în mărime de 1 200 lei, plătită lunar, devine caduc din data de 06.09.2024, iar drepturile și obligațiile părților rezultate din acesta, pentru perioada de până la data de 06.09.2024, rămân în vigoare.

Se încasează de la Țurcan Viorel, născut la ***** IDNP *****, domiciliat în satul ***** raionul Fălești în beneficiul lui Țurcan Maria, născută la *****, IDNP *****domiciliată în or. Fălești, str. *****, cheltuielile de judecată 1700 (una mie șapte sute) lei.

Se încasează de la Țurcan Viorel, născut la ***** IDNP *****, domiciliat în satul ***** raionul Fălești în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 434 lei (patru sute treizeci și patru) lei.

Hotărârea, în latura încasării pensiei de întreținere a copilului minor se execută imediat, însă este cu drept de apel la Curtea de Apel Nord, în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Bălți (sediul Fălești).

Președinte de ședință,
Judecător Lilia Trocin